Basjkiers

in Wikipedia, die vrye ensiklopedie

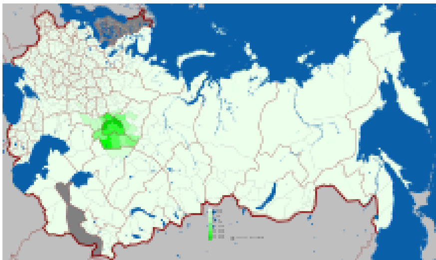
Hierdie artikel handel oor die taal. Vir die etniese groep, sien Basjkiriërs.

Basjkiers (Башҡорт теле, *Basjkort tele*, باشقۇرت تێلی, luister (hulp·inligting)) is 'n Turkse taal wat deur die Basjkiriërs gepraat word. Dit is saam met Russies die amptelike taal van die Republiek van Basjkortostan.

Basjkiers	
Башҡорт теле, *Basqort tele*, باشقۇرت تێلی	
Uitspraak:	[baʂ.ˌqʊrt.tɪ.ˈlɪ]
Gepraat in:	Rusland Kasakstan
Gebied:	Basjkortostan
Totale sprekers:	1,3 miljoen[1]
Taalfamilie:	Altaïes Turks Kiptsjak Noord-Kiptsjak **Basjkiers**
Skrifstelsel:	Cyrilliese alfabet
Amptelike status	
Amptelike taal in:	Rusland ▪ Basjkortostan
Gereguleer deur:	*geen*
Taalkodes	
ISO 639-1:	ba
ISO 639-2:	bak
ISO 639-3:	bak (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=bak)

Inhoud

Sprekers

Verspreiding van Basjkiers in die Russiese Ryk in 1897

Die meeste sprekers van Basjkiers woon in Basjkortostan, of in die Tsjeljabinsk-, Orenburg-, Swerdlofsk-, Samara- en Koergan-oblast, die Chanto-Mansië-Outonome Okroeg, Tatarstan en Oedmoertië. Groot Basjkierssprekende minderhede kom ook voor in Kasakstan en Oesbekistan.

Alfabet en dialekte

Ná die Mongoolse inval van Rusland het die taal Kiptsjak al hoe meer algemeen geraak aangesien dit die taal van die meerderheid van die Goue Horde was. Moderne Basjkiers is deel van die Kiptsjak-groep van Turkse tale. Dit het vandag baie dialekte, waarvan sommige baie soos Tataars is.

In 1923 is ’n skryfstelsel wat op die Arabiese alfabet gebaseer is, spesiaal vir Basjkiers geskep. Terselfdertyd is die Basjkierse letterkundige taal geskep, wat wegbeweeg het van die ouer Turkse invloede. Sedert 1930 is dit in die Latynse alfabet geskryf en sedert 1938 in die Cyrilliese alfabet, met die bykomense letters Ә ә [æ], Ө ө [œ], Ү ү [y], Ғ ғ [ɣ], Ҡ ҡ [q], Ң ң [ŋ], Ҙ ҙ [ð], Ҫ ҫ [θ], Һ һ [h].

Nota: Hierdie bladsy kan IFA fonetiese simbole in Unicode bevat.

Basjkierse alfabet (Башҡорт әлифбаһы)

Аа (а)	[a]	Бб (бэ)	[b]	Вв (вэ)	[w],[v]
Гг (гэ)	[g]	Ғғ (ғы)	[ɣ]	Дд (дэ)	[d]
Ҙҙ (ҙ)	[ð]	Ее (йе)	[e], [je]	Ёё (йо)	[jo]
Жж (жэ)	[ʒ]	Зз (зэ)	[z]	Ии (и)	[i]
Йй (ҡыҫҡа и)	[j]	Кк (ка)	[k]	Ҡҡ (ҡы)	[q]
Лл (эль)	[l]	Мм (эм)	[m]	Нн (эн)	[n]
Ңң (эң)	[ŋ]	Оо (о)	[u̞]	Өө (ө)	[y̞]
Пп (пэ)	[p]	Рр (эр)	[r]	Сс (эс)	[s]
Ҫҫ (ҫэ)	[θ]	Тт (тэ)	[t]	Уу (у)	[u]
Үү (ү)	[y]	Фф (эф)	[f]	Хх (ха)	[x]
Һһ (ha)	[h]	Цц (цэ)	[ts]	Чч (чэ)	[tʃ]
Шш (ша)	[ʃ]	Щщ (ща)	[ɕ]	Ъъ (ҡатылыҡ билдәһе)	[ʔ]
Ыы (ы)	[ɯ]	Ьь (йомшаҡлыҡ билдәһе)	[ʲ]	Ээ (э)	[e]
Әә (ә)	[æ]	Юю (йу)	[ju]	Яя (йа)	[ja]

Verwysings

1. "Ethnologue: Languages of the World, Seventeenth edition, Bashkort" (http://www.ethnologue.com/language/bak) (in Engels). Ethnologue. Geargiveer (https://web.archive.org/web/20190605234332/https://www.ethnologue.com/language/bak) vanaf die oorspronklike op 5 Junie 2019. Besoek op 6 November 2017.

Bibliografie

- Poppe, Nicholas (1997), *Bashkir Manual*, Routledge, pp. 186, ISBN 978-0-7007-0836-9

Eksterne skakels

- Ethnologue: Basjkiers (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=bak)

- Basjkierse folklore en vertellings (http://www.akiat.net/) (en)
- Grammatika (kan afgelaai word as PDF/Word) (http://www.odvl.ru/bashkir) (ru)
- Folklore en legendes (http://www.bashskazki.ru/) (ru)

In Basjkiers

- Bashinform-nuusagentskap (http://bash.bashinform.ru/)
- Bashkortostanse koerant (http://bashgazet.ru/bash/bnews/)
- Oeral batir-epos (http://uralbatir.narod.ru/)
- Basjkierse liedjies (http://yir.atspace.com/)
- Folklore en legendes (http://ww1.bashskazki.ru/)

- Wikimedia Commons het meer media in die kategorie Basjkiers.

- Wikiwoordeboek het 'n inskrywing vir Basjkiers.
- Hierdie artikel is vertaal vanuit die Engelse Wikipedia

v · t · e (https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Sjabloon:Tale_van_Rusland&action=edit) **Amptelike tale van Rusland**

Federale taal	Russies
Amptelike tale van deelgebiede	Abazyns · Adigies · Agoelies · Altaïes · Awaars · Azerbeidjans · Basjkiers · Boerjaties · Chakasies · Darginies · Erzja · Ingoesjeties · Jakoeties · Kabardies · Kalmikies · Karatsjai-Balkaries · Komi · Krim-Tataars · Koemikies · Lakies · Lesgies · Mari · Moksja · Nogai · Oedmoerts · Oekraïens · Osseties · Roetoelies · Tabasaraans · Taties · Tartaars · Tiwaans · Tsachoeries · Tsjetsjnies · Tsjoewasjies
Tale met amptelike status	Chanti · Dolganies · Eweens · Ewenkies · Fins · Joekagiers · Karelies · Kasaks · Komi-Permjaaks · Mansi · Nenets · Selkoeps · Tsjoektsjies · Wepsies
Alfabette	Cyrilliese alfabet · Russiese braille

Normdata	GND: 4144089-4 (https://d-nb.info/gnd/4144089-4) · NDL: 00576104 (https://id.ndl.go.jp/auth/ndlna/00576104)